

מדינת ישראל

ועדות המשמעת – משרד הבריאות בירושלים

תיק בד"מ 1/7/23

תאריך: 11.2.2024

בפני חברי הועדה:

גב' מיכל יהודאי ידיד

- כיושבת ראש

גב' תמר וכטר

- נציגת הסתדרות האחים והאחיות

אנה שניידר [שופטת בדימוס]

- נציגת היועצת המשפטית לממשלה

התובע:

עו"ד תומר דגני חנית

נגד

הנקבל:

אורן חנניב

דין וחשבון

הקובלנה

1. לפנינו קובלנה שהוגשה ביום 10.7.23 נגד הנקבל, בן 29, אח מוסמך, מס' רשיון 229538, שהועסק כאח בחדרי ניתוח בבית חולים רמב"ם בחיפה.

2. הנקבל הודה והורשע ביום 19.3.23, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות מין חמורות - מעשה מגונה שלא בהסכמה, עבירה לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין, וכן פרסום תועבה ובו דמותו של קטין, והחזקה וצריכה של פרסום תועבה ובו דמותו של קטין, עבירות לפי סעיפים 214(ב) ו-214(ב3) לחוק העונשין, ונגזרו עליו, בין היתר, 18 חודשי מאסר בפועל - אותם הוא עדיין מרצה.

3. העובדות שבהן הודה והורשע הנקבל במסגרת הסדר הטיעון הן :

א. ביום 15.09.22, עת שימש כאח המסייע להליך ניתוח של צעירה בת 23, הוא צילם, באמצעות מכשיר טלפון סלולרי מסוג אייפון שברשותו, את איבר מינה, ללא הסכמתה, וזאת לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיניים.
מאז ועד יום 27.11.22, יום מעצרו, החזיק הנקבל בתמונה בגלריה של מכשיר האייפון שברשותו, ובכך ביצע מעשה מגונה באשה שלא בהסכמתה.

ב. במועדים לא ידועים ועד ליום מעצרו, החזיק הנקבל ופרסם באמצעות מכשיר האייפון ובאמצעות טלפון נוסף מסוג סמסונג, באמצעות דיסק קשיח ומחשב נייד, חומרי תועבה ובהם דמויות קטינים.
הנקבל התקשר עם אחרים באפליקציה ייעודית להעברת מסרים אנונימיים, אשר שיתפו איתו סרטונים ותמונות ובהם דמויות קטינים, המהווים חומרי תועבה.

ג. מדובר בכמות גדולה מאוד של חומרי תועבה :

(1) בדיסק הקשיח החיצוני החזיק הנקבל כ- 14,000 סרטונים בהם מופיעים קטינים וקטינות בעירום מלא או חלקי, כאשר בחלקם נראים הקטינים ובכלל זה תינוקות, בעת קיום יחסי מין עם בגירים ו/או קטינים, החדרת חפצים לאיבר המין של קטינות, החדרת חפצים לפי הטבעת של הקטינים, ואף כלב המחזיר את איבר מינו לפי הטבעת של ילדה.
כן החזיק הנקבל בתמונת איבר מינה של ילדה כבת 4, בעודה מורדמת לקראת ניתוח, אשר צולמה על ידי חברו, XXX XXX.

(2) במכשיר הסמסונג החזיק הנקבל כ-200 סרטונים בהם מופיעים קטינים וקטינות בעירום מלא או חלקי, כאשר בחלקם נראים הקטינים, ובכלל זה תינוקות, בעת קיום יחסי מין עם בגירים ו/או קטינים, החדרת חפצים לאיבר המין של קטינות ולפי הטבעת של קטינים.

(3) במכשיר ה-ipad החזיק הנקבל 21 סרטונים בהם נראים גברים מחזירים את איבר מינם לפי הטבעת של תינוקות ולפיותיהם, וכן שופכים את זרעם על פני התינוקות.

4) במחשב הנייד החזיק הנקבל 68 סרטונים בהם מופיעים קטינים וקטינות בעירום מלא או חלקי, כאשר בחלקם נראים הקטינים בעת קיום יחסי מין עם בגירים ו/או קטינים.

בנוסף, החזיק הנאשם 69 קבצים שכל אחד מהם כולל 10 תמונות בהם מופיעים קטינים וקטינות בעירום מלא או חלקי, כאשר בחלקם נראים גברים מחדירים איבר מין לפי הטבעת של הקטינים.

4. הקובלנה הוגשה, לאור הרשעתו של הנקבל, בעבירות שיש עימן קלון או שיש בהן כדי להראות שהוא חסר האחריות הדרושה לעסוק בסיעוד והתנהג בדרך שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד על פי תקנות 15(1) ו- 15(4) לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981 (להלן: "התקנות").

השתלשלות ההליך

5. כאמור, הקובלנה הוגשה ביום 10.7.23, אולם בשל המלחמה, הדיון בבית הדין המשמעתי נדחה ליום 6.2.24.

6. הנקבל, שאיננו מיוצג על ידי עורך דין, הגיש שתי בקשות לדחיית הדיון בנימוקים שלא הצדיקו את קבלתן, ולכן הן נדחו.

7. ביום 29.1.24 הודיע הנקבל שלא יוכל להתייצב לדיון שנקבע ליום 6.2.24 ואישר בכתב את קיומו של הדיון בהיעדרו.

8. הואיל והנקבל הגיש ביום 5.12.23 תגובה מפורטת לקובלנה, סברנו כי ניתן להחליט בקובלנה בלא קיום דיון, שאליו ממילא הנקבל הודיע שלא יתייצב.

טענות הנקבל

9. הנקבל טוען כי צילום התמונה של איבר מינה של מטופלת במהלך ניתוח, כשהיא מורדמת, היה לצרכי לימוד הנושא הגינקולוגי ולא לשום מטרה אחרת. עם זאת אומר הנקבל במפורש:

"... עם זאת אני לוקח אחריות מלאה ויודע שצילום תמונה של מטופל, חלק ממנו, ללא רשותו ובפרט איבר מינו, ועל אחת כמה וכמה כשהוא מורדם ומחוסר הכרה, זהו דבר אסור ופוגע בפרטיותו, בגופו ובנפשו, באמון שלו כלפי מטפלו, במקצוע הסיעוד ואף עושה נזק למקום העבודה..."

10. עוד טוען הנקבל, לגבי החזקת חומרי התועבה :

"החזקתי, במשך תקופה, במכשיר הנייד שלי מספר חומרים פדופיליים שמצאתי ברשת האינטרנט ובכך בעצם פגעת בדרך ישירה בקטינים וקטינות ע"י החזקת החומרים המתועבים הללו ונתינת יד לכך. אלו הם דברים שאני חש בושה וחרטה עצומה עליהם, יום-יום..."

11. הנקבל מבקש שלא ישלל ממנו רישונו וטוען לענין זה :

"...בעת כתיבת מכתב זה, אני מרצה עונש מאסר בפועל של כ-18 חודשים. מתחילת המעצר ובהמשכו לקראת המאסר, ביקשתי להגיע במהרה למקום טיפולי כדי שאוכל להבין, לחקור, לבחון ולהכיר את עצמי ואת רקע הסיבות למעשיי ובכך לטפל בהם מהשורש.

וכך היה. נלחמתי בכדי להגיע לבית סוהר "חרמון", בית סוהר טיפולי-ייעודי, ואני כאן כבר מספר חודשים, בתוך מחלקה טיפולית לעברייני מין, עובר טיפול אינטנסיבי, יום-יומי, אשר במהלכו אני משתתף בקבוצות שונות, פסיכו-חינוכיות כמו כישורי חשיבה, קבוצה אשר נותנת לי מושגים, כלים, הכרת דפוסים שונים שבאמצעותם אצליח לאבחן ולהכיר את עצמי. בנוסף, קבוצות תקשורת בין אישית, שליטה בכעסים ומיניות בריאה. בנוסף לקבוצות הללו, אני משתתף בקבוצה הייעודית הממוקדת בעומק הפגיעות שביצעתי, שם אני בוחן ואבחן עוד את הסיבות להן, את השלכותיהן, המניעים, הטריגרים, מצבי הסיכון וזאת בכדי למנוע פגיעות כאלו בעתיד, ע"י העלאת המודעות שלי לפגיעות שביצעתי ולגורמים השונים.

בטיפול כאן אני חי עם כ-39 מטופלים נוספים, אשר הורשעו בעבירות מין גם-כן, ודרך זאת, אני לומד ומיישם את הטיפול בצורה המיטבית דרך תקשורת בין אישית, יישום התכנים שצפים כאן במחלקה טיפולית ודרך התהליך האישי של כל אחד ואחד מהמטופלים שחיים כאן יחד איתי כקבוצה אחת.

נכון לזמן כתיבת מכתב זה, בעוד כ-5 חודשים, אני אסיים את תקופת ריצוי עונש המאסר המלא שלי, ללא עלייה לועדת שחרורים מוקדמים משום שבחרתי לנכון להישאר ולהיטמע בטיפול היעודי שבתוך ובזמן מאסר בפועל עקב היתרונות השונים שיש בכך. בנוסף אני מחוייב לעצמי להמשיך ולקיים טיפול יעודי לאורך שנים כאשר אשתחרר מכותלי בית הסוהר..."

טענות ב"כ הקובל

12. לטענת ב"כ הקובל חומרת המעשים שבהם הודה והורשע הנקבל, מדברים בעד עצמם. חומרתם מפליגה וקשה להעלות על הדעת כי יתאפשר לאדם שביצע מעשים שכאלו לחזור ולטפל במטופלים.

13. ב"כ הקובל טוען שהנקבל מצטער על צילום אחד של מטופלת לצורך אקדמי ועל אחזקת מספר חומרים פדפיליים במכשיר הנייד, בעוד שהתמונה המצטיירת מכתב האישום, שבו הודה והורשע הנקבל, היא תמונה חמורה משמעותית.

בעניין צילום המטופלת, הנקבל הודה והורשע בכך שצילם את הצילום ללא הסכמה "לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיני". על כך לא לקח אחריות, ולא הביע כל צער. וההיבט המיני נעלם מתגובתו לקובלנה.

בעניין החומרים הפדפיליים, מדובר בהרבה יותר מ"מספר חומרים פדפיליים במכשיר נייד", הואיל וכתב האישום, שבו הודה והורשע הנקבל, מפרט מעשים הרבה יותר אובססיביים ונרחבים, ועשרות אלפי חומרים פדפיליים.

14. עוד טוען ב"כ הקובל, כי נעלמה מטענותיו של הנקבל מערכת היחסים המעוותת עם חברו XXXX XXX, שבמסגרתה הוחלפו ביניהם סרטונים פדפיליים, לרבות צילום של איבר מין של ילדה כבת 4 שהיתה מורדמת לקראת ניתוח.

לטענת ב"כ הקובל, מדובר בתקלה ערכית מתמשכת עמוקה וחמורה של הנקבל, וחורגת משמעותית מחומרתן של עבירות פדפיליה שנשארות בעולם המקוון בלבד (שהן ממילא חמורות).

15. ב"כ הקובל מבקש לשלול לצמיתות את רישיונו של הנקבל.

דין והכרעה

16. קיים הבדל בין ההליך הפלילי לבין ההליך המשמעתי, והוא נובע מן התכלית. הדין המשמעתי נועד לשמש הגנה על השירות שניתן לציבור, על תדמית השירות, ועל אימון הציבור, וכן כדי לשרש תופעות פסולות בשירות הציבורי ולהרתיע עובדי ציבור אחרים מהתנהגות שאינה הולמת את השירות (ראה עש"מ 1928/00 מדינת ישראל נ. עמוס ברוכין, פ"ד נד (3)).

בע.א. 10979/04 ליביו לאור נ. שר הבריאות, פ"ד נט(6), שהתייחס אמנם למקצוע הרפואה אך נכון כמובן גם למקצוע הסיעוד, נקבע:

"השיקול המרכזי בהליכים המשמעתיים הינו השיקול של הגנה על האינטרס שיש לציבור בשמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה ועל אימון הציבור ברופאים... לפיכך נפסק כי בהליכים ממין זה השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשוות לנגד עיניו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעברייני המשמעת העומד לפניו הם ענין משני שיש לשקלו אם בכלל".

ועוד נקבע, גם כאן לעניין מקצוע הרפואה ונכון גם למקצוע הסיעוד:

"אין לתחום את השיקולים הרלוונטיים בקביעת העונש המשמעת... יש לנקוט לעניין זה אמת מידה גמישה, אשר תאפשר להביא בחשבון, בכל מקרה ומקרה, גם את חומרת הסכנה הנשקפת לציבור מהישנות מעשיו של רופא, אך גם ערכים, ואינטרסים לגיטימיים אחרים עליהם באה הענישה המשמעתית – מקצועית להגן. בין אלו ניתן למנות את הצורך בשמירה על כבוד המקצוע... ואת אמון הציבור במקצוע..."
ע"א 50/91 אדגר סבין נ. שר הבריאות, פ"ד מז(1).

17. ההחלטה בדבר הטלת אמצעי משמעת על הנקבל, מושתתת, בין היתר, על היות ההתנהגות מושא הרשעתו בפלילים משום התנהגות בלתי הולמת את עיסוקו במקצוע הסיעוד.

הדין הוא שאותה התנהגות בלתי הולמת אינה אך במסגרת עבודתו המקצועית של נותן השירות, אלא אף בענייניו האחרים, האישיים, וזאת אף אם אותה התנהגות אינה באה לכדי עבירה פלילית, ולא כל שכן כאשר אותה התנהגות מקימה עבירה פלילית בה הורשע הנקבל. (ראה ע.א. 224/79 דימנט נ. שר הבריאות, פ"ד לה(2) 424 (1981); ע"א 412/90 אליהו נ. שר הבריאות פ"ד מד (4) 422 (1990).

18. השאלה שעומדת בפנינו הינה אם כן, האם יש במעשיו של הנקבל, הן אלה שנעשו במסגרת מקצועו (צילום איבר מין של מטופלת במהלך ניתוח), והן אלה הנוגעים לענייניו האישיים (פרסום, החזקה וצריכה של חומרים פדופיליים), מעשים בהם הודה, הורשע, ואף נדון למאסר בפועל של 18 חודשים, משום הרשעה בעבירות שיש עימן קלון או שיש בהן כדי להראות שהוא חסר אחריות הדרושה לעסוק בסיעוד והתנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד, כאמור בתקנה 15 לתקנות, וכי יש לנקוט כנגדו באמצעי משמעת.

19. אשר לעבירות שיש עימן קלון - אף כי נראה שהעבירות שבהן הודה והורשע הנקבל יש בהן קלון - הואיל ובית המשפט בפסק דינו לא התייחס לשאלה זו, והואיל וספק אם יש לוועדה סמכות לקבוע עניין זה, נתייחס רק לשאלות האם מדובר בהתנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד, והאם יש בעבירות כדי להראות שהנקבל הוא חסר האחריות הדרושה לעסוק בסיעוד.

20. לאחר עיון בכל החומר שהובא לפנינו, סבורה הוועדה כי התשובה לשתי השאלות האמורות הינה חיובית.

21. לעניין התנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד, התקנות אמנם אינן מגדירות מהי אותה התנהגות שאינה הולמת אח, אולם ברור שצילום איברי מין של מטופל, ללא הסכמתו, כשהוא מורדם ולמעשה חסר ישע, הינה התנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד, גם אם נעשית לצרכים אקדמיים כדברי הנקבל, ועל אחת כמה וכמה אם היא נעשית לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיני, כפי שהודה הנקבל במקרה שלפנינו.

מקצוע הסיעוד הוא מטבעו כזה שבו המטופל נמצא במצבים אינטימיים ביותר, לרוב ביחידות עם המטפל, לעיתים מורדם ומחוסר הכרה, לעיתים חסר ישע לחלוטין ונתון למעשה לחסדיו של המטפל הסיעודי.

במצב זה מדובר באינטרס ציבורי ראשון במעלה שהמטופל, סביבתו ואף הציבור כולו, יוכלו ליתן אמון מלא במטפל, לא רק מבחינה מקצועית אלא גם ערכית ומוסרית.

22. גם העבירות האחרות שבהן הורשע הנקבל, פרסום, החזקה וצריכה של חומרים פדופיליים בכמות גדולה ביותר, מעידות שהנקבל התנהג התנהגות שאינה הולמת את מקצועו ושהוא חסר האחריות הדרושה לעסוק בסיעוד.

מעשיו של הנקבל אינם ארעיים או מקריים או שגיאה חד פעמית או קצרה.

מדובר במבנה אישיות מורכב, כשהנקבל אינו שולט בדחפיו המיניים ולמעשה נעדר מיניות בריאה.

מדובר בדפוס התנהגות פסול ובעייתי ביותר, קבוע ומתמשך, והנקבל עצמו מודע לבעייתיות זו וטוען בתגובתו לקובלנה כי הוא נזקק לטיפול הייעודי אותו הוא עובר במהלך מאסרו, ואף מחוייב לעצמו להמשיך ולקיים טיפול ייעודי לאורך שנים, במסגרת תהליך שיקום לאחר שחרורו מבית הסוהר.

בנסיבות אלה, נשקפת סכנה חמורה לציבור מהישנות מעשיו של הנקבל, אם ימשיך לעסוק במקצוע הסיעוד.

התנהלותו של הנקבל, כפי שעולה מפסק הדין שבו הורשע, איננה עולה בקנה אחד בדרישות מקצוע הסיעוד, ובנוסף לפגיעה האפשרית במטופלים היא מהווה גם פגיעה בכבוד המקצוע ובתדמיתו, ולכן אין מקום לנקבל בשרותיו של מקצוע הסיעוד.

23. לאור כל האמור, הוועדה סבורה כי יש לשלול את רישיונו מס' 229538 של הנקבל לצמיתות.

מיכל יהודאי-ידיד, יו"ר

תמר וכטר, נציגת הסתדרות האחים והאחיות

אנה שניידר (שופטת בדימוס) נציגת היועמ"ש לממשלה